

JAIRI HADI

ESPETXEA ETA OSASUNA

ERANSKINAK

ERANSKINA I

1.-Espainiako Legedi eta arautegiak.

-Espainiako Konstituzioan biltzen dena: 43. 1 artikuluan osasunaren babeserako eskubidea biltzen da

--Espainiako Kode Penalean biltzen dena:

80. artikulua

4.“Los Jueces y Tribunales sentenciadores podrán otorgar la suspensión de cualquier pena impuesta sin sujeción a requisito alguno en el caso de que el penado está aquejado de una enfermedad muy grave con padecimientos incurables, salvo que en el momento de la comisión del delito tuviera ya otra pena suspendida por el mismo motivo”.

92. artikulua

“No obstante lo dispuesto en los artículos anteriores, los sentenciados que hubieran cumplido la edad de setenta años, o la cumplan durante la extinción de la condena, y reunan los requisitos establecidos, excepto el haber extinguido las tres cuartas partes de aquella, o, en su caso, las dos terceras partes podrán obtener la concesión de libertad condicional.

El mismo criterio se aplicará cuando, según informe médico, se trate de enfermos muy graves con padecimientos incurables”.

-“Ley Orgánica General Penitenciaria” delakoan osasun arloarekin lotutako zenbait artikulua:

36. artikulua:

1. “En cada centro existirá al menos un Médico general con conocimientos psiquiátricos, encargado de cuidar de la salud física y mental de los internos y de vigilar las condiciones de higiene y salubridad en el establecimiento...”

37. artikulua:

Para la prestación de la asistencia sanitaria todos los establecimientos estarán dotados: a) de una enfermería, que contará con un número suficiente de camas y estrá provista del material clínico, instrumental adecuado y productos farmacéuticos básicos para curas de urgencia e intervenciones dentales...

-Espainiako “Reglamento Penitenciario”ko hainbat artikulua:

IV Titulua, II kapitulua, 104 artikulua

4."Los penados enfermos muy graves con padecimientos incurables, según informe médico, con independencia de las variables intervinientes en el proceso de clasificación, podrán ser clasificados en tercer grado por razones humanitarias y de dignidad personal, atendiendo a la dificultad para delinquir y su escasa peligrosidad".

VIII Titulua, I kapitulua, 196. artikulua:

2. "Igual sistema se seguirá cuando, según informe médico, se trate de enfermos muy graves con padecimientos incurables. Cuando los servicios médicos del centro consideren que concurren las condiciones para la concesión de la libertad condicional por esta vcausa lo pondrán en conocimiento de la Junta de Tratamiento, mediante la elaboración del oportuno informe médico". Eta orriko azpiko aldeko aipamena: "...La puesta en libertad condicional de quienes padezcan una enfermedad muy grave y además incurable tiene su fundamento en el riesgo cierto que para su vida y su integridad física, su salud en suma pueda suponer la permanencia en el recinto penitenciario. Por consiguiente, no exige la existencia de un peligro inminente o inmediato ni tampoco significa que cualquier dolencia irreversible provoque el paso al tercer grado penitenciario, si no se dieran las otras circunstancias antes indicadas además de las previstas en el Código Penal, entre ellas, como aquí ocurre, la menos posibilidad de los así libertos por su misma capacidad disminuida".

200. artikulua:

2."El seguimiento y control de los liberados condicionales, hasta el cumplimiento total de la condena o, en su caso, hasta la revocación de la libertad consicional, se efectuará por los servicios sociales penitenciarios del Centro al que hayan sido adscritos, con arreglo a las directrices marcadas por la Junta de Tratamiento correspondiente".

IX Titulua, I kapitulua, 207 artikulua:

1. "La asistencia sanitaria tendrá carácter integral y estará orientada tanto a la prevención como a la curación y rehabilitación"

208. artikulua:

1."A todos los internos sin excepción se les garantizará una atención médico sanitaria equivalente a la dispensada al conjunto de la población."

212. artikulua:

3. Los internos podrán solicitar a su costa servicios médicos privados de profesionales ajenos a Instituciones Penitenciarias. La solicitud será aprobada por el Centro Directivo, salvo cuando razones de seguridad aconsejen limitar este derecho".

2.- Kode Deontologikoa (Psikologoak):

4.artikulua:

“El/la psicólogo/a rechazará toda clase de impedimentos o trabas a su independencia profesional y al legítimo ejercicio de su profesión, dentro del marco de derechos y deberes que traza el Código Deontológico”.

8.artikulua:

“Todo psicólogo/a debe informar, al menos a los organismos colegiales, acerca de las violaciones de los derechos humanos, malos tratos o condiciones de reclusión crueles, inhumanas o degradantes de que sea víctima cualquier persona y de los que tuviere conocimiento en el ejercicio de su profesión”

16.artikulua:

“Los deberes y derechos de la profesión de Psicólogo se constituyen a partir de un principio de independencia y autonomía profesional, cualquiera que sea la posición jerárquica que en una determinada organización ocupe respecto a otros profesionales y autoridades superiores”.

23. artikulua:

“El ejercicio de la psicología se basa en el derecho y en el deber de un respeto recíproco entre el/la Psicólogo/a y otras profesiones, especialmente las de aquellos que están más cercanos en sus distintas áreas de actividad”.

27. artikulua:

“Por ninguna razón se restringirá la libertad de abandonar la intervención y acudir a otro psicólogo o profesional; antes bien, se favorecerá al máximo la capacidad de decisión bien informada del cliente. El/la Psicólogo/a puede negarse a simultanear su intervención con otra diferente realizada por otro profesional”

30. artikulua:

“El/la Psicólogo/a no se inmiscuirá en las diversas intervenciones iniciadas por otros psicólogos”

39. artikulua:

“En el ejercicio de su profesión, el/la Psicólogo/a mostrará un respeto escrupuloso del derecho de su cliente a la propia intimidad. Únicamente recabará la información estrictamente necesaria para el desempeño de las tareas para las que ha sido requerido, y siempre con la autorización del cliente”.

40. artikulua:

“Toda información que el/la psicólogo/a recoge en el ejercicio de su profesión, sea en manifestaciones verbales expresadas de sus clientes, sea en datos psicotécnicos o en otras observaciones profesionales practicadas, está sujeta a un deber y a un derecho de secreto profesional, del que sólo podría ser eximido por el consentimiento expreso del cliente. El/la psicólogo/a velará porque sus eventuales colaboradores se atengan a este secreto profesional”.

41. artikulua:

“Cuando la evaluación o intervención psicológica se produce a petición del propio sujeto de quien el/la psicólogo/a obtiene información, ésta sólo puede comunicarse a terceras personas, con expresa autorización previa del interesado y dentro de los límites de esa autorización”.

47. artikulua:

“Para la presencia, manifiesta o reservada de terceras personas, innecesarias para el acto profesional, tales como alumnos en prácticas o profesionales en formación, se requiere el previo consentimiento del cliente”.

63. artikulua:

“El Colegio Oficial de Psicólogos, garantiza la defensa de aquellos colegiados que se vean atacados o amenazados por el ejercicio de actos profesionales, legítimamente realizados dentro del marco de derechos y deberes del presente Código, defendiendo en particular el secreto profesional y la dignidad e independencia del Psicólogo”.

64. artikulua

“El Colegio Oficial de Psicólogos tratará de que las normas de este Código Deontológico que representan un compromiso formal de las instituciones colegiales y de la profesión ante la sociedad española, en la medida en que la sociedad misma las valore como esenciales para el ejercicio de una profesión de alto significado humano y social, pasen a formar parte del ordenamiento jurídico garantizado por los Poderes públicos

ERANSKINA II

1.- Traslado burutugabeak

Egun espetxeratze arinduan dagoen preso gaixo larria

Epailearen autoaren aginduz, **2008/09/04an** Euskal Herrian egon beharko zuen, Donostia Ospitaleko **Oftalmologia kontsultarako (Kataratak)** Ez dute ekartzen data horretan. kontsulta **14ra** atzeratzen da eta epaileak trasladoa burutzea agintzen du. Ez dute ekartzen “traslado prestatzeko astirik izan ez dutelako”.

2009/01/16: Kontsulta zuen Donostia Ospitalean, baina ez dute eraman.

Iñaki Etxeberria Martin.- Topaseko (Salamanca) espetxean egun.

Orain dela sei urtetik hona ikusmen arazoak izan ditu. 2000. urtean **Miopia Magnoa** eta **korioretinitisa** diagnostikatu zioten Fresnesen eta **2006ko martxoan ikusmen zorrotasunaren gutxiegitasun larria** gehitzen zaio. Gainera, **erretinako hemorragia** ere diagnostikatzen diote. **Iruñeko**

Bideko Ama Birjinaren Ospitaleko Oftalmologia Zerbitzuan ikusteko prest daude Osasunbidea-ko espezialistak. Oraindik ez da erantzunik iritsi.

Jesús Mª Mendinueta Flores.- 1968an jaioa. 91/08/29an atxilotua. Zuerako espetxean egun.

Atxiloketa unetik arazoekin dabil. Atxiloketa unean bizkarrezur dorsa eta lunbarrean hiru bala inpaktu izan zituen. Ondoren, 1993tik aurrera min eta parestesiak jasaten ditu. 1997/01/02an **L5-S1 tarteko Hernia Diskala** diagnostikatzen diote. Tratamendu kirurgikoarena aipatzen da. Urte bereko abenduan **eskuinaldeko Hernia Ingingala** eta ezkerraldekoaren zantzuak diagnostikatzen dizkiote eta tratamendu kirurgikoa aholkatzen dute. Beraz, eta ikusirik **Nafarroako Ospitaleko Kirurgia Zerbitzuko zerbitziburua prest** dagoela bere jarraipena egiteko eta tratamendua ezartzeko, **98/07/12an Iruñeko espetxera eramatea** eskatzen die **Malagako Espetxe Zaintzarako Epaileari eta DGIP-ri**. **99/05/14an epaileak uko** egiten dio eskaerari. Bitartean, egoerak okerrera egiten du: **2000ko otsaila** eta azaroko azterketek **endeka-aldaketak** azaltzen dituzte. Gauzak horrela, **Nafarroako Ospitaleko Neurokirurgia Zerbitzua prest agertzen da jarraipena egin eta tratamendua ezartzeko**. Ondorioz, **Iruñera eramateko** eskatzen da berriro. **03/08/28an Entzuteği Nazionaleko EZE-Zentralak uko egiten dio konfiantzako medikuak ikusteari**. Ondorioz, **espetxeak ez du baimentzen bisita**. **2004eko maiatzean endeka-aldaketa gehiago** azaltzen dira **eta 2005eko martxotik aurrera oinazeak orokortzen eta ahulezia handitzen** doaz. **Helegite berri bat** pausatzen da konfiantzazko medikuak ikusteko. Gainera, **05/05/31an aldi baterako trasladoo eskatzen da, Osasunbidea-ko Traumatologia Zerbitzuak ikusi** ahal izateko. 05/09/26an du hitzordua, baina **kontsulta ez da gauzatzen Málaga jarraitzen duelako** oraindik. **06/01/16an beste traslado bat eskatzea planteatzen da**, irailen gauzatu ahal izateko kontsulta. **2007/05/07: Kontsulta** eskatua zuen Ubarmingo klinikan (Iruñea), baina **ez dute ekartzen**.

Egun Burgoseko espetxean dagoen preso gaixoa.

Artikulazio arazo larriak ditu. Aldaka baten ebakuntzaren beharra bazuen ere, 2010ean **9 aldiz ukatu** diote trasladoo Euskal Herrira, Donostia Ospitaleko Traumatologia Departamenduan kontsulta jasotzeko.

Egun Teruelgo espetxean dagoen preso gaixoa.

Adenoma bat du ezkerraldeko suprarrenallean. 2 aldiz ukatu diote Donostiarako trasladoo, Donostia Ospitaleko Urologia Departamenduko kontsultarako: 2010/08/06an eta 2011/01/12an.

Zuerako espetxean egun dagoen preso gaixoa.

Prostatitisa. Ukatu diote Galdakaoko Ospitaleko Urologia Departamenduko kontsultarako -2011ko maiatzaren 20an- trasladooaren baimena.

Ibon Iparragirre Burgoa. Espetxeratze arinduan egin.

HIESA. Birritan ukatzen diote, “segurtasun arrazoiengatik”, Donostia Ospitaleko Barne Medikuntza Zerbitzuko kontsultara joatea: 2011ko ekainaren 23an eta uztailaren 20an.

IZEN ABIZENAK	ESKAERA	ERANTZUNA	ONARTUA/UKATU A
Agirre Agiriano, Jon (Aske egun)	2005/07/15 -92. art. 2007/01/12 -92 art.	...2005/11/21... 2006/04/21 Apel ...2007/12/05	...Ukatua ...Ukatua ...Ukatua

Altuna Zumeta, Olatz (Aske egun)	2008/02/05 Behin-behineko askat.	...2008/06/18	...Onartua
Barandalla Iriarte, Bautista (Espetxeratze arinduan egun)	2002/09/02 -92 art. KP, -104. art, 196. art EA..... 2006/11/27 -92. art. KP..... 2007/02/12 -Erref... 2009/05. 100.2. espetx. Arindua...	...2003/02/27 ..2007/02/02 ..2007/03/16 ..2009/06/16	..Ukatua ..Ukatua ..Ukatua ...Onartua
Castillo González de Mendibil Emilio (Behin-behineko askatasunean egun)	2007/03/22. Trasladoa	..07/05 ..2007/11/14 BB askat.	..Ukatua ...Onartua
Dieguez Gomez, Juan Pablo	?... (100.2)...	...2011/01/20	...Onartua
Elkoro Unamuno, Jose Luis	2009/11/?. Kondenaren etena osasun arrazoiengatik.. 2010/10/? 100.2 art.	...2009/11/?.. ...2010/10/14	..Ukatua ...Onartua (etxean kontrol telematikoarekin)
Etzaniz Garcia, Julen	2009/10/?. Trasladoa Gipuzkoako Poliklinikan konts. Egiteko (bi eskaera).	...2009/10?	..Onartuak
Etxeandia Meabe, Jose Migel	2007/01/11 -92 art. .	...2007/06/01	..Ukatua
Figuroa Fernández, Anjel (Espetxeratze arinduan egun)	2007/04/12 -92 art... 2008/04/? Kondenaren etenaren eskaera..	..2007/07/31.. ...2008/05/? ..2008/11/12 (100.2 art.)	..Ukatua ..Ukatua ...Onartua
Foruria Zubialdea, Jose Ramón (Espetxeratze arinduan)	2004/11. Zigorra etxean betetzeko eskaera... 2006/12/28 -92 art..... 2011/08/?. 100.2 art.	..2006/02... ..2007/03/15. 2007/05/17 Erref. Helegitea.. ...2011/08/19.	..Ukatua ..Ukatua ..Ukatua Onartua.
Gil Cervera, Mikel (Espetxeratze arinduan egun)	2006/12/18 -92 art... 2007/10. Trasladoa ebakuntza egiteko. (DGIP)... 2009/02.Espetxeratze arinduaren tramiteak	..07/07/26 ...08/02/22	..Ukatua ..Ukatua

	(espetxeak eskatua)	...2009/04/29 (100.2 art.)	...Onartua
Gonzalez Peñalba, Belen (Espetxeratze arinduan egun)	2009/10/?.Trasladoa EHra minbizirako tratamendua jasotzeko... 2009/11/?.100.2 art. (espetxeak eskatua)..	..2009/10/? ..2009/11/?	..Ukatua ..Onartua (etxean kontrol telematikoarekin)
Gordo Castro, Xabier (Kalean egun. Kondena betea)	2006/12/28 -92 art..	..07/07/31	..Ukatua
Gorostiaga Retuerto, Mª Dolores (Espetxeratze arinduan egun)	2006/12/12 -92. art. 2007/04:196. art... (Espetxearen esk.) 2008/07/10: 100.2 art. (Espetxearen eskaera)...	...2007/04 (DGIP) ..2008/11/12	..Ukatua ...Onartua
Ibañez Oteiza, Mikel (Zendua)	2008/04/30: Abokatuak behin-behineko askatsuna eskatzen du... 2010/09: 100.2 art... (espetxearen eskaera) 2011/01 Balditzapeko askatasuna (espetxearen eskaera)...	...2008/06/12 ...2010/09/15 ..2011/01/14	...Onartua (Donostia Ospitalera traslado eta alta jaso ondoren espetxeratze arinduan etxean) ..Onartua (Espetxeratze arinduan etxean, kontrol telematikoarekin) ...Onartua
Iparragirre Burgoa, Ibon	2011/05/25 (traslado eskaera, kontsultara ekainaren 23an)... 2011/06/30? (traslado eskaera, kontsultara uztailaren 20an)... 2011/10/12 (100.2 art)	. ..2011/06/23 ...2011/07/20 2011/10/17...	..Ukatua ..Ukatua Onartua
Legina Aurre, Kepa	2011/03/? (traslado eskaera Kontsultara)...	...2011/05/26	...Ukatua
López de Luzuriaga Hernández, Gotzone	2007/08/02 196 art. espetxearen eskaera...	... 2007/11/16	..Ukatua
Maruri Basagoitia, Lander	2006/12/21 -92. art... ? Traslado eskaera..	...? ..2007/05/19	..Ukatua ...Onartua. Langraizera ekartzen dute.
Mendizabal Alberdi,	2008/02/05 Behin-		

Juan M.	behineko askat.	..2008/06/18	...Onartua (09-4-29ean espetxeratua berriz)
Jose Maria Pérez Díaz	20010/07-2011/01. Trasladoa Donostia Ospitalera kontsultara		...bederatzi aldiz ukatua
Rego Vidal, Juan José (Espetxeratze arinduan)	2004/01/18 Traslado eskaera DGIPera..	..2004/03/01..	..Ukatua
	2004/05.Kexa helegitea EZEZera.	..2006/07/01..	..Ukatua
	2005/12/01 Kondenaren etetea ENra.. –KPko 80.4 art.	..2006/02/13..	..Ukatua
	2006/12/01 -92 art...	....2007/03/28....	..Ukatua
	2007/03/14 Traslado eskaera DGIP.....	..2007/04/12..	..Ukatua
	2007/05/22 Traslado esk. EZEZra.....	..2007/07.....	..Ukatua
	2007/05/23 Erref. helegitea 92 art...	..2007/07/20	..Ukatua
	2007/10/11 Traslado esk. EZEZra (gero DGIPera)...	..2008/02/22...	..Ukatua
	(?)Traslado eskaera EZEZra...	..2010/02/18	...Ez du bere gain hartzen (DGIP)
	2010/01/11 Kondenaren etena ENra. ..		..Ukatua
	Espetxeratze arindua (100.2 art.)...	..2010/02/18	...Onartua (etxean kontrol telematikoarekin)
Sagarzazu Olazagirre, Ramón (Behin-behineko askatasunean egun)	2007/03/07 BB ask.... ?/?/?Behin-behienko askatasuna...	..2007/03/30 ..2007/10/01	..Ukatua ...Onartua
Salutregi Mentxaka, Jabier	2008/02/05 BB ask...	....2008/07/02.	...Onartua ((2009/04/29an espetxeratua berriz)
Sanchez Mendaza, Pello (Behin-Behineko ask	2007/11/02 BB ask. (EF)..	..2007/11/15	..Ukatua

askatasunean egun)	2008/06? askatasuna	BB	...2008/12/08	...Onartua
Uribetxeberria Bolinaga, Josu	2006/12/01 -92 art...		..2007/05.. 2007/07/24 Erref. Helegitea...	...Ukatua ...Ukatua
Urkizu Ormazabal, Jon Ander	10/06/01... 2011/01...		...2010/09/06 (Mediku kontsultarako baimena Donostia Ospitalean).. ...2011/01/12 (Mediku kontsultarako baimena Donostia Ospitalean)...	...ukatua (ez dute eraman kontsultara) ...ukatua (ez dute eraman kontsultara)

2.- Asistentzia ezak, utzikeriak.... eragindako zenbait kasu.

Egun aske dagoen preso gaixo bat

05/09/21ean, goizean, kirola egiten ari zela sorbaldaren luxazioa sufritu zuen . Erizaindegira eraman zuten, baina ezin izan zioten erredukzioa egin. Ospitalera ateratzea eskatu zuten lagunek, baina oso berandu arte ez zuten atera, trasladoa burutzeko guardia zibilik ez zegoelako aitzakia pean. Azkenean gaua aldera atera zuten, oso baldintza txarretan (furgoneta arrunta batean, sorbaldaren egoera kontuan hartu gabe...), istripua gertatu eta 13 ordura. Ospitalean ere saiatu ziren erredukzioa egiten (poliziak bertan zeudelarik) baina ezin izan zuten lortu eta azkenean ebakuntza egitea erabaki zuten. Erredukzio kirurgikoa egin zioten, baina hainbeste orduz baldintza horietan egonagatik ez zaio guztiz ondo geratu.

2007/03/05ean, aurretik gertatu bezala, sorbalda atera zitzaion berriz. Ezin sartuz ibili ziren espetxeko erietxean (aurretik gertatu bezala), eta ospitalera eraman behar zutela erabaki zuten. Ospitalera ateratzeko, guardia zibilik ez zegoela esan zuten, eta horrela, sorbalda aterata eduki zuten, nolotilez josia, gauerdiko 12,30etan ospitalera atera zuten arte. Ospitalean, sorbalda bere lekura eramatea lortu zuten. Goizaldeko 5, 30etan espetxera itzuli zuten. Min handiarekin dago eta nolotilak etengabe hartzen.

Aurreko aldian, orain atera zaion sorbalda operatu behar zutela esan zioten ospitalean, baina espetxean ez diote kasurik egin eta ez dute ospitalera atera dagozkion frogak egitera eta operazioa burutzeko. Salaketa jarriko du familiak. **07/04:** Errepikatu da gertakizuna.

Egun Castellón dagoen preso gaixoa.

2007an, bi hilabete luze ibili izan da oinaze zeta botaka, botika hartzen. Besikula kolikoaren aztarnak zituen, baina, eskatu arren, sei hilabeteren buruan egin zioten ekografia. Hilabete batean 14 kilo galdu zituen.

Fleury Merogisen egun dagoen preso gaixoa.

05/03/29an Evryko Ospitalera eraman zuten, obarioko kiste bat kentzeko. Jasandako tratua guztiz iraingarria izan zen: polizia une oro zeuden bere ondoan, egin zizkioten froga guzietan. Ebakuntza egiteko tenorean, eskuburdinez lotu zuten ohera eta horrela anesthesiatu zuten. Salaketa publikoa egin da.

Egun etxean, espetxeratze arinduan dagoen preso. **2006/12/23an** salaketa bat pausatzen du ziatika atake baten ondoren ospitalera ez ateratzeagatik.

Egun espetxeratze arinduan dagoen preso gaixoa.

06/02/23an Nafarroako Ospitalera eraman zuten, kontsulta pasatzeko (bular batean ebakuntza egina diote: kartzinoma bat kendu zioten). Kontsultan zegoelarik arazoak izan zituen poliziekin: ez zuten kontsulta gelatik alde egin nahi. Azkenean txabusina bat eman zioten, poliziek ez ziotelako kasurik egin erizainaren aginduari. Kontsulta ondoren, beren presentzia onartu ezean frogarik egin gabe itzuliko zirela mehatxatu zioten poliziek. Ordu batzuk beranduago polizia berekin eraman zuten mamografia eta ekografia bat egitera. Lortu zuten bakarra izan zen gizoneko polizia ateratzea, emakumezkoa barnean geratzen zen bitartean. Martxoaren 8an Onkologia kontsultara eraman zuten. Espetxetik ateratzeko atzetik eta estu lotu zioten eskuburdinekin. Berak kexa azaldu zien, arriskutsua zela adieraziz, bere gaixotasuna dela eta "infagitis" bat sortzen ahal ziolako jarrera horrek. Ez zioten jaramonik egin, "aginduak" zirela esan ondoren. Kontsultan sartu arte eduki zuten horrela, eta ez zioten inolako kasurik egin medikuak Presoa eskuburdinez atzetik eta estu ez lotzea esan zienean poliziei. Marka sakonak utzi zioten eskuburdinek. Salaketa aurkeztu zuen Zaintza Epaitegian.

Gotzone López de Luzuriaga. Martuteneko espetxean egun.

2007/09/20an, Jaen IIko kartzelan egonik, ospitalera erradioterapia tratamendua hartzera eraman zutenean, besoak atzetik lotu zizkioten guardia zibilek. Kontuan izanik 3 hilabete lehenago bular batetik operatu zutela (tumorea kentzeko), alde horretako besoa minberatua izaten du. Baina hala ere, besoa atzetik esposatu zuten, min bizia eraginez. Baina, gainera, bi erradioterapia sesio ukatu zizkioten, urriaren 17an azkena: Poliziak ez zuten eraman eta, ondorioz, tratamendua jaso gabe geratu da. Gainera, urriaren 24ean, tratamendua jasotzera atera behar zutelarik, bortxaz eta indarrezko jarrera jasan zuen polizien aldetik; ondorioz, ukatu egin zen baldintza horietan ospitalera ateratzera.. Arduraduna poliziarena dela ematen du, baina espetxearena ere bada, nahiz eta bertako sendagileak gertatutakoa salatu. Gainera, azaroaren 12an ere ez zuten erradioterapia hartzera atera, makina hondatua zegoelakoan.

Villabonako espetxean egun dagoen preso gaixoa.

2004/07an Avilako ospitalera eraman zuten errebisio bat egitera. Ospitalera eskuburdinez lotua eta 3 poliziekin iritsi zen. Medikuek hala agindu arren, poliziak ukatu ziren kontsultatik ateratzeko: oso arriskutsua zela eta atea zabalik egonik kontrolatu behar zutela. Espetxerako bidaian, poliziek ileetatik hartu eta furgoiaren paretaren aurka bota zuten irain eta mehatxuen artean, eskuburdinez loturik zuten bitartean. Gertakizun hau salatu egin zuen Avilako epaitegian, baina honek artxibatu eta, horrekin nahikoa ez eta, prozedura penal berri bat ireki diote "salaketa faltsua" gatik (06/04/21).

Egun espetxeratze arinduan dagoen preso gaixoa.

2005eko azaroaren 13an eta 15ean bi tronbosi izan zituen. 13koan 3-5 minutuko indar eta mugikortasunaren gabezia sumatu zuen bat-batean ezkerreko hankan. 15ean berriz, eskuineko begiko ikusmena galdu zuen 5-10 minutuz. Neke handia sentitu zuen aldi berean: gaixotasun zerebrobaskularren

zantzu garbiak. Egoera larria izanik, 15ean bertan espetxetik (Mansilla –León-) Leongo Ospitalera eraman zuten; bidaian poliziengandik jasandako tratua salatu zuen: irainak, probokazioak... Ospitalean, berriz, Larrialdiak Zerbitzura eraman zuten eta ondoren Neurologia Zerbitzuko medikuak ikusi zuen. Une oro 6 poliziaz inguratua egon zen kontsultan. Zenbait esplorazio egin ondoren, 24 ordu igaro orduko espetxean zegoen berriz, polizi furgona arrunta batean. Arrazoa: “Durante su ingreso, el paciente permaneció asintomático, motivo por el que es dado de alta”. Hau da, ez zuten kontuan hartu ordu batzuk lehenago izandako arazo larria, ezta bere profila: diabetikoa, tentsio arterial altukoa, adinekoa... Esan beharra dago oro har ospitaleko jarrera presoekiko (edozein motakoak izanik ere) kaxkarra dela oso.

2009ko abenduaren 26an, bularreko anginak jota, Dueñasko erizaindegira eramaten dute elektrokardiograma bat egiteko. Emaitza: “...Cambios compatibles con isquemia aguda en cara postero lateral”. Hau da, angina larri bat. Halere, ez dute ospitalera eramaten, bere ziegara baino. Uztailean bularreko angina diagnostikatu zioten eta 2010eko 6an larrialditan ingresatu behar izaten dute, bihotzeko batek jota.

2010eko urtarrilaren 10ean alta eman eta espetxera itzultzen dute, bihotzekoa eta kateterismoa (bi stent ezarriak) eta bere egoera orokorra zein adinari jaramonik egin gabe.

Badajozeko espetxean egun dagoen preso gaixoa.

2009ko abenduaren 22an bere buruaz beste egiten saiatzen da, eta egun berean espetxez mugitzen dute. Bezperan, konfiantzako psikologoa bera eta mediku zuzendariordearekin egon zen eta arriskuaz ohartarazi zion azken honi: bere buruaz beste egiteko saioaren arriskua zegoela eta kentzeko arriskugarri izan zitezkeen gauza guztiak. Eta espetxetik ez mugitzeko: lagunekin ezartzeko. Espetxeak, aldiz, egun berean ateratzen du modulutik eta Badajozera bidean ezartzen du. Abenduaren 28an iristen da bertara eta protokoloa ezartzen diote bertan.

Villanublako espetxean (Valladolid) egun dagoen preso gaixoa.

2010eko otsailean, eta aurreko hilabetean arazorik gabeko konfiantzako psikologoaren bisita izan ondoren, psikologoaren bisitak moztzen dizkiote. Arrazoa: bi bisitekin “nahiko” bisita izan dituela dagoeneko (bisita bakarra izan du momentuz). Azkenean, onartzen dute akatsa eta bisita bat gehiago onartzen diote, baina azkena izango dena. Bestalde, ez diote konfiantzako medikuak eskatutako lo egiteko DIAZEPAM ematen Aldiz, KETIAPINA ematen diote (neuroleptikoa) . Medikazio aldaketa honek ez du arrazoi terapeutikoa izaten are gehiago Ketiapinaren indikazioak , psikosia eta depresio nagusiak izaten dira eta kasu honetan ez dago halako diagnostikoa.

Txus Martin Hernando. Soto del Realen egun.

Bere osasun egoera larria izanik ere (Nahasmen eskizoafektiboa), 2001ko uztailaren 10ean erizaindegira joatea behartzen dute. Aurretik, txosten medikuen kopiak eta eskaner bat egitea eskatu zuen, baina baldintza gisa erizaindegian sartzea ezartze diote, Psikiatraren kontsulta pasatzeko. Azkenean behartzen dute, jakinik ere kideengandik bakartua egoteak kalte larria egiten diola (egoera horretan izan zuen bere buruaz beste egiteko saiakera), erizaindegian edukitzen dute bi egunez, bakartua, tratamendu berezirik gabe eta psikiatraren kontsultatik pasa gabe. Okerrera egiten du bere gaixotasunean.

2011/05/13an ez dute uzten sartzeko bere psikologoa, “Madrileko agindua” iritsi ez zelako. Espetxeak jakinarazi zion aurretik psikologoari bisitarako baimena onartua zuela, bisita eguna psikologoak berak jarri behar zuen. Hala egin zuen, baina egun horretan ez zioten utzi espetxera sartzeko. Kasu larria da, pertsona hau egoera psikologiko delikatu batean dagoelako (bi saio izan ditu bere buruaz beste egiteko).

Unai Parot Navarro. Puerto IIIIn egun.

Prostatitis arazoa dela eta, 2011ko apirilean Puerto Realeko Ospitaleko Urologia kontsultara hitzordua eskatua dagoela esaten dio espetxeko medikuak. Hilabete bat beranduago, ospitalera deitu ondoren, kontsulta ez dela eskatua izan baieztatzen da. Gezurretan aritu izan da espetxeko medikua.

Ibon Fernandez Iradi. Valdemoron egun.

2011ko otsailean espetxeko medikuaren kontsultara doa, ezker alde osoko oinaze biziek jota. Erresonantzia magnetiko frogara eragingo diotela esan arren, urriaren hasiera arte ezin izan zuen frogara hori egin. Hernia diskalaren itxura badu ere, konpresio medularra baztertu beharra zegoen berak dituen sintomekin; zenbat eta gehiago atzeratu frogara, orduan eta arrisku handiagoa dago. Frogara Madrilgo klinika pribatu batean egitea ukatzen du espetxeak.

Albocasserren (Castelló) egun dagoen preso gaixoa.

2010ko otsailean hernia diskalaren ebakuntzarako itxaron zerrendan ezartzen dute. 2011ko ekainean zerrendan jarraitzen du oraindik; ez dute atera. Dirudienez, inolako azalpenik gabe atera zuten aurreko zerrendatik.

Iñaki Etxeberria Martin. Topaseko (Salamanca) espetxean egun.

Miopia Magnoa. Erretinaren askatzea. 2010/10/13an Zuerako espetxera eramaten dute, baina iristerakoan bere txosten medikua eta medikazio tratamendua desagertzen dira.

Obsesio-konpulsio Nahasmena duen preso gaixoa. Topaseko (Salamanca) espetxean egun

Pertsona honek lau hilabete (maiatzetik irailera bitarte) daramatza bakartua isolamendu moduluan. Bere gaitza dela eta (OKN), ezin du bakartua egon. Gainera, bere osasun egoera dela eta, espetxe agintaritzak berak ezarri zuen 2. graduan, bakartua ez egoteko aginduekin. Orain, aldiz, 1. go gradura pasa dute eta erabat bakartua dute.

Heste eta hortz arazoak dituen preso. Puerto Ieko espetxean egun.

2007ko hasieratik oinatzeko orokortuak izan ditu. Hortz arazoa izan daitekeelakoan, maxilofazial baten beharra zuen. Espetxea horretaz arduratzen ez zenez, familiak aurkitu zuen Puerto de Santa Marian eta bere klinikara eramaten zuten ortodontzia lana egin ahal izateko. Baina hurrengo kontsultan haginlaria ukatu zen baldintza horietan artatzerako (poliziez inguratua...). Gauzak horrela, espetxeak uko egin zion espesialistak bilatzeari, familiaren eskuta utziz lan hori. 2008ko martxoan beste haginlari bat aurkitu zuen familiak, baina espetxeak ukatu egin zion kontsultara ateratzea "segurtasun neurriengatik". Ondoren, gorputz erdia oinazek zenez, traslado tenporala eskatu zuen endodontzia bat egin ahal izateko, baina Espetxe Agintaritzak ukatu zion trasladoa. Honetaz gain, barne direktiba bat omen dago non debekatzen den familiak espesialistak bilatzea kanpoan.

3.-Profesionalen bisita ukatuak:

1999/07/19an Málagako espetxeak ez du onartzen Málagako Espetxe Zaintzarako epaileak preso gaixo bati baimendutako **konfiantzazko medikuaren (Koldo Morras) bisita. 03/08/28an Entzutegi nazional**eko Zaintza Epaitegi Zentralak ez du baimentzen konfiantzako medikuen bisita. **05/10/25ean Málaga**ko espetxeak ukatzen du bisita mota hori.

2003ko otsailean preso gaixo batek (Logroñoko espetxean zegoena, kalean egun) bere osasun egoera dela-eta (Diabetesa, Hipertentsioa, arazoak ikusmenarekin...), konfiantzazko medikuaren (Koldo

Morras) bisita eskatzen du; **03/06/24ean Logroñoko espetxeko Zuzendaritzak ez du baimentzen** bisita mota hau. **06/07/05ean onartu egiten diote konfiantzazko medikuak ikustea.**

2004/07/01ean Iruñeko espetxeak ukatu egiten dio preso gaixo larri bati (**Kolitis ultzerosoa**) **Zaragozako epaileak baimendutako konfiantzako medikuaren (Koldo Morras).**

2006ko otsailean preso gaixo batek (ziatikoa, bizkarreko arazoak: eskoliosisa, protusioak, sakroilitisa...Fresnesen egun) **Justo Atristain** konfiantzazko mediku-traumatologoa ikusi ahal izatea eskatzen du. **06/05/04ean Alcalá Mecoko zuzendaritzak ez du baimentzen** bisita: "...que no se considera conveniente su autorización por motivos de seguridad, atendiendo a informes de la DGSIP...".

2006ko maiatzaren hasieran eskaera egin ondoren, . **2006ko maiatzaren bukaeran Krispin Batiz psikiatraren bisita ukatzen diote (DGIP)** preso gaixo bati.

2006/05/26an eta 06/11/21ean Justo Atristain traumatologoaren bisita ukatzen diote (DGIP) preso gaixo bati Herrera de la Manchan

2006/11/20an Justo Atristainen bisita ukatzen diote (DGIP) Alcalá-Mecon dagoen preso gaixo bati. (Condropatia rotuliana eta zerbikalgia dituen)

2006/12an eta 2007/04/16an Justo Atristainen bisita ukatzen diote Zueran dagoen preso gaixo bati. (Hepatitis B kronifikatua, lesioa kanpoaldeko meniskoan)

2007/05ean Krispin Batiz eta Sara Chivite psikiatrei preso gaixo bat ikustea ukatzen diete (psikosi psikogeno episodio bat, autolesioarekin) **Badajozeko espetxean.**

2007ko amaieran Justo Atristainen bisita ukatu diote preso gaixo bati **Almeriako** espetxean.

2008/01/15ean, Ixone Legorburu psikologoaren aurretik baimendua zuten bisita ukatzen diete bi preso gaixori **Logroñon** eta beste bati (2007/10/05ean baimendua) **Alcalá-Mecon.**

2008/01/19a aldera Ixone Legorbururen bisita ukatzen diote aurretik baimendua zuten preso gaixo bati **Aranjuezen.**

2008/02/07an Ixone Legorbururen bisita ukatzen diete aurretik baimendua zuten bi preso gaixori **Zueran**

2008/02/08an Ixone Legorbururen bisita ukatzen diote aurretik onartua zuten preso gaixo bati **Aranjuezen** eta beste bati **Sorian.**

2008/02/11ean Ixone Legorbururen bisita ukatzen diete aurretik baimendua zuten bi preso gaixoei **Langraizen.**

Hona hemen DGIP-ko aginduaren testua, Alcalá-Mecoko espetxeak notifikatua Ixone Legorburu psikologoaren bisita ukatzeko:

Por la presente se le comunica que, respecto a su solicitud del día 2 de enero de 2008 de asistencia psicológica por parte de la psicóloga, ha recibido oficio de la Dirección General de IIPP por el que se participa que, con respecto a la psicóloga antes citada, en lo sucesivo y por razones de seguridad no se considera conveniente su autorización por parte de la Unidad de Coordinación de Seguridad.

2009/09: Esti Gorostiaga medikuari onartzen diote hasieran Dueñasen preso gaixo bat ikusteko baimena, baina psikologoa ez dela konturatzen direnean kentzen diote.

2010/01/28: Oihana Barrios psikologoaren bisita ukatzen diote Villanublako espetxean dagoen

preso gaixo bati. Ondoren onartzen diote, baina bakarra eta besterik ez.

2011/05: Koldo Morras medikuaren bisita ukatzen diote Jesus Maria Mendinueta preso gaixo larriari, Albocasser espetxean, “segurtasun neurriengatik” eta prentsaurreko batean euskal preso politikoen osasun asistentziari buruzko kezka azaltzeagatik.

2011/05: Nagore López de Luzuriaga psikologoaren bisita ukatzen diote preso gaixo bati, Mansilla (León) espetxean, “segurtasun arrazoiengatik”.

2011/06/23: Oihana Barrios psikologoaren bisita ukatzen diote preso gaixo bati Topaseko (Salamanca) espetxean.

ERANSKINA III

DATUEN ZEHAZTAPENA (2011ko iraileko datuak)

1. Gaixo dauden presoek kopurua

1.1. Gaixotasun fisikoak duten presoak:

Jarraipena egiten diegunen artean badaude kasu batzuk, beren larritasunarengatik, jarraipen zorrotza, puntuala eta egunerokoa eskatzen dutenak. Eta badaude ere kasu arinagoak izanik ere jarraipen estua behar dutenak. Eta, azkenik, badugu beste talde bat non gaixotasunen bat pairatu izan duten noizbait edo ez dugu haien asistentziaren eskaera jaso azken urteotan.

Azalpen hau egin ondoren, hona estatu espainiar zein frantsesean **gaitz fisikoak** dituzten presoek kopuruak. Aurreko bi taldeak hartzen dira kontuan kasu honetan.

ESTATUA	EMAKUMEZKOAK	GIZONEZKOAK	GUZTIRA
E. Frantsesa	7	16	23
E. Espainiarra	15	73	88
Guztira	22	89	111

Eta gaitz zehaztutara joaz, hona egun pairatzen dituzten gaixotasunen motak eta kopuruak. Kasu honetan hiru taldeak hartzen dira kontuan, benetakoko egoeraren deskribapen objektiboena egiten delako, gure ustez:

GAIXOTASUNEN ZIFRAK ETA PORTZENTAIK (Ezagunak ditugun kasu guztiak)

TRAUMATOLOGIKOAK: 59 (% 54,50)
DIGESTIBOAK : 45 (% 40,90)
INFEKZIOSOAK: 34 (% 30,90)
OTORRINOLOGIKOAK:26 (% 23, 63)
OFTALMOLOGIKOAK: 22 (% 20)
DERMATOLOGIKOAK: 21 (% 19,09)
BIHOTZ-BASKULARRAK: 21 (% 19,09)
NEUROLOGIKOAK: 10 (% 9,09)
UROLOGIKO ETA NEFROLOGIKOAK:10 (% 9,09)
ENDOKRINOLOGIKOAK: 10 (% 9,09)
HEMATOLOGIKOAK: 5 (% 4,54)
OBSTETRIKOAK: 5 (% 4,54)
PNEUMOLOGIKOAK: 5 (% 4,54)
ONKOLOGIKOAK: 4 (% 3,63)
ERREUMATOLOGIKOAK: 3 (% 2,72)
ALERGIKOAK: 2 (% 1,81)

ZEHATZEAN

GAIXOTASUN TRAUMATOLOGIKOAK (59)

BIZKAR HEZURRA:

Hernia diskala: 6
Lunbalgia kronikoa: 4
Protusio disko-lunbarea: 2
Zerbikalgia: 2
Dorsalgia: 2
Bizkarrezurreko esklerosi arina: 1
Zerbikaletako endekapenezko diskopatia: 1
L5eko endekapenezko aldaketa: 1
Bizkarrezurraren morfologiaren aldaketak: 1
Eskoliosis: 1
Endekapen diskopatiak: 3
Lunbozitalgia: 1
BEHEKO GORPUTZADARRAK:
Kondromalazia rotularra: 3
Lotailu errotiliar-tendinosia: 1
Barne meniskoaren lesioa: 3
Kanpoaldeko meniskoaren lesioa: 2
Lotailu gurutzatuak hondatuak: 4
Barne lotailuak apurtuak: 1
Ezkerraldeko menisko-haustura: 1
Isuri articularra: 1
Protesia belaunean: 1
Gonalgia bi aldekoa: 1
Tibia- perone-haustura: 1
Ziatialgia: 2
Beheko gorputz-adar baten dismetria: 1
Bi aldeetako "oin kaboa": 1
Alde bateko "Oin kaboa" : 1
Hankaren fraktura : 1
GOIKO GORPUTZADARRA:
Sorbalda-tendinitisa: 1

OROKORRAK:
Artrosi orokorra: 6
Artritis: 2

GAIXOTASUN DIGESTIBOAK(45):

Odoluzkiak: 10
Fistula: 3
Izterondoko etena (“hernia inguinal”): 5
Uzki-arteka (“fisura anal”): 1
Crohn Gaitza: 1
Heste Suminkorraren Sindromea: 1
Ultzera: 7
Hiatoko etena: 6
Gastritis: 4
Esofagitis: 2
Esofagoko kandidiasis: 1
Esofagoko espasmoa: 1
Litiasi biliarra: 3

GAIXOTASUN INFEKZIOSOAK (34)

TBK: 2
TBK eramaleak: 27
Hepatitis C: 4
Hepatitis A: 1

GAIXOTASUN OTORRINOLOGIKOAK (26):

Hipoakusia: 3
Rinitisa: 4
Sudur-trenkada (tabike nasala) desbideratua: 5
Bertigo zinetikoa: 5
Akufenoak: 2
Kolesteatoma: 1
Tinpano zulatua: 1
Sudur-polipoak: 1
Disfonia: 1
Nodulua ahosabaian: 1
Ménièr eritasuna: 1
Afonia kronikoa: 1

GAIXOTASUN OFTALMOLOGIKOAK (22):

Astigmatismoa: 4
Konjuntibitis alergikoa: 4
Amaurosia (Ikusmenaren galera): 2
“Uveitis”: 2
Kataratak: 2
Seborreako blefaritis (betazalaren infekzioa): 1
Iridoziklitisa: 1
Miopia Magna: 1
Ikusmenaren zorrotasunaren galera: 1
Diplopia: 1
Glaukoma: 1
Ezkerreko begiko Afaquia: 1
Ezkerreko begiko Erretina Hemorragia: 1

GAIXOTASUN DERMATOLOGIKOAK (21)

Dermatitisa: 5
Ospelak: 3
Herpeak: 2
Psoriasis: 5
Urtikaria: 2
Sd. Raynaud: 2
Urtikaria kronikoa: 1
Hemangioma: 1

GAIXOTASUN BIHOTZ-BASKULLARRAK (21):

Barikolezea: 6
Barizeak: 3
Arritmia kardiakoak: 3
“Soplo” (murmurio) kardiakoa: 2
Kardiopatia iskemikoa: 2
Angor: 1
Zainetako gutxiegitasun kronikoa: 1
Balbular gutxiegitasuna: 1
Aortako gutxiegitasun arina: 1
Bradikardia: 1

GAIXOTASUN NEUROLOGIKOAK (10)

Migraña/zefalea: 3
Paralisi faziala: 2
Epilepsia: 1
Garun infartua: 1
Maxilarreko oinazeak: 1
Angioma: 1
Gaitz garunbaskularra: 1

GAIXOTASUN UROLOGIKO ETA NEFROLOGIKOAK (10)

Prostatitisa: 4
Giltzurruneko kolikoa (Kalkuluak): 3
Hipertrofia prostatikoa: 1
Ureterreko estenosia: 1
Hipernefroma: 1

GAIXOTASUN ENDOKRINOLOGIKOAK(10)

Hipertiroidismoa: 3
Dislipemia (Hiperkolesteremia): 5
Diabetesa: 2

HEMATOLOGIKOAK(5)

Anemia: 3
Plaketopenia: 2

GAIXOTASUN OBSTETRIKOAK (5):

Mastopatia fibrokistikoa: 2
Obarioko kistea: 1

Amenorrea: 1
Menopausiako sindromea: 1

GAIXOTASUN NEUMOLOGIKOAK (5)

Asma: 4
Biriketako bestelako gaitza: 1

GAIXOTASUN ONKOLOGIKOAK (4):

Bularreko adenokartzinoma: 1
Giltzurruneko kartzinoma (giltzurruna erauzia): 1
Prostatako kartzinoma: 1
Maskuriko kartzinoma: 1

GAIXOTASUN REUMATOLOGIKOAK (3):

Espondilartropatia: 1
Artritis psoriasikoa: 1
Sakroilitisa: 1

GAIXOTASUN ALERGIKOAK(2)

Medikazio alergia: 1
Urtikaria eta asma erreakzioa: 1

1.2. Gaixotasun psikikoa duten presoak

Une honetan **40** preso ditugu beren arazo psikikoengatik nolabaiteko kontrol, jarraipen edo laguntza behar dutenak. Jakina, kasuak ezberdinak dira eta gaixotasunaren larritasuna ere aldatzen da kasu batzuetatik bestera, baina kontuan izanik gaitz honek izan dezaken lerratze larria kasu guztien gutxieneko jarraipena beharrezkoa ikusten da. 41 hauekako **16**ri egiten zaie jarraipen estuena, bai bisiten bidez baita idatziz. Eta baditugu beste **24** kontrolpean ditugunak, nahiz eta horietako batzuk bere buruaren egoeraz eta laguntzaren beharrez ez jabetu. Gainera, zerrendatuak ditugu ere noizbait jarraituak izan direnak eta gaur egun inolako laguntzarik ez dutenak.

ESTATUA	EMAKUMEZKOAK	GIZONEZKOAK	GUZTIRA
E. Frantsesa	0	7	7
E. Espainiarra	5	28	33
Guztira	5	35	40

Gaixotasun eta sintomen zenbaketa:

Esan bezala, **16** lagun ditugu asistentzia, tratamendu eta jarraipen zorrotza behar dutenak, gure iritziz. Hona hauen gaitzen kopuruak. Beste **24** preso ditugu jarraipen edo asistentziaren pean. Kasu hauek

arinagoak dira sintomak (neurosiak) eta kasu batzuetan haien ezagupenik gabe egiten zaie jarraipena, bai garai batean arazo larriagoak izan zituztelako, haiei buruzko informazioa heldu zaigulako eta baita haien sintomek agian okerrera egin zezaketela adierazten dutelako. Hauetako batzuk ere konfiantzako psikologoen bisita onartua dute eta asistentzia mota hau dute.

*Paranoiak edo **ideia paranoideak** izaten dituztenak, berriz, **8 lagun** ditugu une honetan. Horietako **bik bere buruaz beste egiteko saioa edo ideia** izan dute.

*Eskizofreniarekin lotutako 2 lagun ditugu; paranoidea duen edo horren zantzuak dituen **lagun 1** dugu, hobera egin duena azken urte hauetan.

*Nahasmen bipolarra duen lagun **1** dago

. ***Depresio larri eta iraunkorra** dutenak **3 lagun** daude.

*Estres post-traumatikoa (torturaren ondorioz) dutenak **5** dira. Hauek beste neurosi koadro batzuk garatu izan dituzte.

*Obsesio-konpulsio nahasmena duten **4** daude.

* **9 antzietate** nahasmenarekin lotuak.

* **5 depresio** zantzuekin edo izan dutenak.

*Pertsonalitate nahastea daukaten 4 pertsona.

*Nahaste fobikoa duen 1

Bestelako datuak

Autolesionatu direnak, berriz, **4 lagun** ditugu.

Zaintza protokoloa ezarri zaienak, **4 lagun** dira.

Laguntza psikologikoa errefusatu dutenak (beren iritziz ongi daudelako), **2 lagun** daude.

Psikologo/psikiatren bisitak dituztenak 14 lagun dira; bai psikologoaren bisita baimendu dutelako (Espainiar Estatuan), bai bisita arruntak dituztelako (Frantses Estatuan). Gainerakoen kasutan, **idatziz, familia edo lagunen bidez** egiten da jarraipena (**11** bat lagun).

Bisita baimena eskatua kasu **1** dago.

Bisita ukatuak: 2008tik hona 22 kasutan ukatu da bisita baimena (segurtasun neurriekin lotuak).

Medikazioa hartzen dutenak egun, **12** dira

Gorenaren Doktrinaren pean (30 urte betetzera behartuak) **4** lagun daude.

3.1.3. Kopuru orokorra

Beraz, gaixotasun fisiko eta psikikoa aldi berean biltzen dituzten gaixoak (9) kontuan izanik, mota guztietako osasun asistentzia jasotzen duten presoek **zenbaki totala**, honako hau da: **145**

ESTATUA	EMAKUMEZKOAK	GIZONEZKOAK	GUZTIRA
E. Frantsesa	5	20	25
E.Espainiarra	21	99	120
Guztira	26	119	145

Horrela, bada, kontuan izanik 700 dik gora euskal preso politiko daudela egun (zifrak aldakorrak dira) %25ren bat da gaixorik dagoena. Eta horietako % 6en bat gaixo larri daudenak.

ERANSKINA IV

ETXEAN PRESO (Gaixotasun oso larri eta sendaezinengatik)

-**María Dolores Gorostiaga Retuerto**: Bularreko minbizia. 1999/12/11an atxilotua; 2008/11/06tik etxean.

-**Angel Figueroa Fernández**: Epilepsia krisi larriak. 1994/10/25ean atxilotua; 2008/11/11tik etxean.

-**Miguel Ángel Gil Cervera**: Nahasmendu mental larriak. 1992/06/04ean atxilotua; 2009/04/27tik etxean.

-**Bautista Barandalla Iriarte**: Kolitis ultzerosoa. 1990/09/18an atxilotua; 2009/06/12tik etxean.

-**Belén González Peñalba**: Obarioko minbizia. 1999/10/25ean atxilotua; 2009/11/6tik etxean.

-**Juan José Rego Vidal**, 1939an jaioa: Bihotzeko krisi larriak. Diabetesa. 1995/08/09an atxilotua; 2010/02/10etik etxdean.

-**José Luis Elkoro Unamuno**, 1935ean jaioa: Prostatako minbizia. 2009/04/29an atxilotua; 2010/10/13tik etxean.

-**Juan Pablo Diéguez Gómez**, 1942an jaioa: Prostatako minbizia. 2009/04/29an atxilotua; 2011/01/20tik etxean.

-**Jose Ramon Foruria Zubialde**, 1950ean jaioa. Maskuriko minbizia. 2003/09/14ean atxilotua; 2011/08/19tik etxean.

-**Mila Ioldi Mujika**. Nahasmen bipolarra. 2001/01/07an atxilotua; 2011/09/28tik etxean.

-**Ibon Iparragirre Burgoa**. HIESA. 2010/01/26an atxilotua; 2011/10/17tik etxean

Egoera berean egon zen:

-**Mikel Ibáñez Oteiza**: Linfa minbizia. Bihotzeko larria. 2007/03/01ean atxilotua;

2008/08/08tik kalean (“prisión domiciliaria”); 2010/09/10etik espetxeratze arinduan;
2011/01/14etik Baldintzapeko askatasunean. **2011/04/07an zendua.**